

Ruoveden kunnan koulukuljetusopas

SLTK 9.6.2021 § 43

1. YLEISTÄ	
2. KULJETUSTEN MYÖNTÄMISEN PERUSTEET.....	4
2.1. Koulumatkan pituus	4
2.2. Koulumatkan vaarallisuus	4
2.3. Koulumatkan vaikeus ja rasittavuus	4
2.4. Muussa kuin lähikoulussa tai vieraassa kunnassa koulua käyvät oppilaat	5
2.5. Muut kuljetettavat = maksullinen koulukuljetus	5
3. KOULUKULJETUSTEN JÄRJESTÄMISEN PERIAATTEET	5
3.1. Kuljetusmuoto	5
3.2. Koulumatkakustannusten korvaus huoltajalle	5
3.3. Kuljetuksen odotus	6
3.4. Kuormitussäädökset	6
3.5. Oppilaan sairastuminen koulupäivän aikana	6
4. KUINKA KOULUKULJETUSTA TAI KORVAUSTA HAETAAN	6
5. KULJETUKSEN AIKANA NOUDATETTAVAA	6
5.1. Järjestyssäännöt	6
5.2. Linja-auton tai taksin kuljettaja	7
5.3. Liikenneturvallisuus	7
5.4. Oppilasta koskevat tiedot	7
5.5. Urheiluvälineet	7
6. ONGELMATILANTEITA	7
6.1. Onnettomuus	7
6.2. Linja-auto tai taksi ei saavu pysäkille	8
6.3. Vahinko tai ilkivalta	8
6.4. Muuta	8
7. LIIKENNETURVALLISUUS	8

1.YLEISTÄ

Perusopetuslaki 32 §

Jos perusopetusta saavan oppilaan koulumatka on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen. Jos esiopetusta saavan oppilaan matka kotoa esiopetukseen tai varhaiskasvatuslaissa tarkoitettuun varhaiskasvatuksesta esiopetukseen on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on vastaavasti oikeus maksuttomaan kuljetukseen kotoa suoraan esiopetukseen tai varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin tai varhaiskasvatukseen. Perusopetusta tai esiopetusta saavalla oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen myös silloin, kun edellä tarkoitettu matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi. Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä riittävä avustus. ([30.12.2020/1216](#))

Edellä 1 momentin mukaisesti järjestettävä oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas on lukuvuoden alkaessa täyttänyt 13 vuotta, saa koulumatka kestää enintään kolme tuntia. ([24.6.2010/642](#))

Jos oppilas otetaan muuhun kuin 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun kouluun tai opetuksen järjestämispaikkaan, oppilaaksi ottamisen edellytykseksi voidaan asettaa, että huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista. Lisäksi, jos esiopetusta saava lapsi osallistuu toisessa kunnassa järjestettävään varhaiskasvatukseen varhaiskasvatuslain 6 §:n 4 momentissa tarkoitettulla tavalla, opetuksen järjestäjällä on oikeus edellyttää, että lapsen huoltaja vastaa lapsen kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista varhaiskasvatus- ja esiopetuspaikan välillä. ([13.7.2018/542](#))

Kuljetusta odottavalle oppilaalle on järjestettävä mahdollisuus ohjattuun toimintaan.

Huoltajat ovat ensisijaisesti velvollisia opettamaan lapsiaan liikkumaan turvallisesti liikenteessä.

Perusopetuslaissa ja tässä Ruoveden sivistyslautakunnan koulukuljetusoppaassa määritellään ehdot, joiden täytyessä kunta järjestää oppilaille koulukuljetuksen. Oppaassa esitellään ne periaatteet, joiden mukaan oppilaille myönnetään koulukuljetus, kerrotaan kuljetusten järjestämisestä eri kulkumuodoittain sekä annetaan ohjeita koulukuljetuksen hakemisesta, kuljetusten aikaisesta käyttäytymisestä ja poikkeustilanteista.

Kuljetus järjestetään joko kunnan kustantamana yleistä kulkuneuvoa käyttäen tai kunnan erikseen järjestämällä kulkuneuvolla, jos oppilas ei voi käyttää yleistä kulkuneuvoa. Jos peruskoulun oppilas koulumatkan vaikeuden tai vaarallisuuden vuoksi on saatettava kouluun, niin kunta maksaa kohtuulliseksi harkittavan avustuksen tai järjestää oppilaalle kuljetuksen. Lakisääteisten kuljetusten lisäksi kunta järjestää koulukuljetuksen esioppilaille ja 1-2. luokan oppilaille, mikäli matka on vähintään 3 km. Jos peruskoulun oppilas ei voi käyttää yleistä kulkuneuvoa ja lapsen huoltaja kuljettaa hänet, kunta maksaa kuljetusavustuksen KELA:n korvauseriaatteen mukaisesti.

Mikäli oppilas jostakin syystä valitsee jonkun muun koulun kuin lähikoulun, jonka kunta on hänelle osoittanut, oppilaan huoltajat vastaavat itse koulukuljetuksesta ja sen aiheuttamista kustannuksista.

2. KULJETUSTEN MYÖNTÄMISEN PERUSTEET

2.1. Koulumatkan pituus

Kunta järjestää oppilaalle kuljetuksen tai korvaa oppilaan huoltajalle koulumatkakustannuksia, jos

- esikoululaisen matka esiopetuspaikkaan on vähintään 3 km
 - 1.-2. –luokan oppilaan koulumatka kunnan osoittamaan lähikouluun on vähintään 3 km
 - 3.-9. –luokan oppilaan koulumatka kunnan osoittamaan lähikouluun on vähintään 5 km
- Koulumatka mitataan kotipihasta (kiinteistön liittymä) koulutontille lyhintä yleisessä käytössä olevaa tietä pitkin.

Kunnan velvollisuutena ei ole järjestää koulukuljetusta koko matkalle, vaan kuljetus voidaan järjestää myös vain osalle matkasta.

Kilometriraja (3 ja/tai 5 km) on pisin mahdollinen omavastuumatka, joka oppilaan tulee varautua kulkemaan omin neuvoin. Tämä koskee myös matkaa kotoa kuljetukselle ja takaisin.

Mikäli huoltajilla on oikeuden päätös yhteishuoltajuudesta, järjestetään kuljetus vain lapsen virallisesta osoitteesta.

Hoitopaikkakuljetuksia koulusta päiväkotiin tai muuhun hoitopaikkaan tai iltapäivätoimintaan ei erikseen järjestetä eikä korvata.

2.2. Koulumatkan vaarallisuus

Jos koulumatka tai osa koulumatkasta on vaarallinen, kunta järjestää kuljetuksen vaaralliseksi katsotulle koulumatkan osuudelle tai korvaa huoltajalle koulumatkakustannuksia oppilaan kuljettamisesta.

Lisäksi:

Petoeläimiin liittyviin kuljetuksiin tarvitaan aina asiantuntijalausunto, jossa määritellään petoeläinten määrä ko. alueella. Sivistystoimi pyytää lausunnon tarvittaessa Riistanhoitoyhdistyksen petoeläinasiantuntijalta.

2.3. Koulumatkan vaikeus ja rasittavuus

Kunta järjestää oppilaalle kuljetuksen tai korvaa oppilaan huoltajalle koulumatkakustannuksia, jos koulumatka on oppilaalle liian vaikea tai rasittava.

Kuljetuksen järjestäminen em. perusteella

- edellyttää aina asiantuntijan (esim. lääkäri tai psykologi) lausuntoa
- lausunnosta tulee ilmetä selkeästi kuljetustarpeen syiden ja perusteluiden lisäksi, mille ajanjaksolle kuljetuksen järjestämistä suositellaan sekä se, millä kulkumuodolla asiantuntija suosittelee kuljetuksen tapahtuvan
- asiantuntijalausunnot on toimitettava joka lukuvuosi hakemuksen mukana uudelleen, elleivät ne ole luonteeltaan pysyväislaatuksia.

Sairauden takia voidaan kuljetus myöntää lääkärintodistuksessa mainituksi ajaksi.

Kunta ei järjestä eikä korvaa oppilaiden terapiakuljetuksia.

Suositus kuljetuksen järjestämiseksi ei ole vielä riittävä peruste sen saamiselle, vaan sivistysjohtaja päättää tapauskohtaisesti kuljetuksen tarpeellisuuden ja laajuuden.

Kuljetusta ei välttämättä järjestetä kotipihalta (kiinteistön liittymä) asti.

2.4. Muussa kuin lähikoulussa tai vieraassa kunnassa koulua käyvät oppilaat

Oppilaan käydessä huoltajan anomuksesta koulua vieraassa kunnassa tai muussa kuin kunnan oppilaalle osoittamassa lähikoulussa, koulukuljetuksia ei järjestetä eikä korvata. Jos oppilas muuttaa kesken lukuvuoden kunnan sisällä ja haluaa käydä lukuvuoden loppuun vanhassa koulussaan, kuljetusta ei järjestetä eikä korvata (matkaetuedet myönnetään aina vain lähikouluun).

2.5. Muut kuljetettavat = maksullinen koulukuljetus

Sivistysjohtaja voi hakemuksesta myöntää maksullisen koulukuljetuksen niille oppilaille, joilla ei ole lain mukaan oikeutta koulukuljetukseen edellyttäen, että

- autossa on tilaa ja
- reitti on jo olemassa.

Erillistä kuljetusta ja reittiä ei järjestetä.

Oppilaat, joille on myönnetty maksullinen kuljetus maksavat matkastaan kunnalle voimassa olevan matkahuollon vuosilipputaulukon mukaisen korvauksen/matka.

Lippuvihkoja on saatavissa sivistysosastolta (22 matkaa).

Hakemukset on tehtävä joka lukuvuosi erikseen ja päätös tehdään pääsääntöisesti lukuvuodeksi kerrallaan. Poikkeustapauksissa päätös voidaan tehdä myös 6. luokan loppuun asti.

Maksullinen kuljetus järjestetään siitä alkaen, jolloin reitit ja lakisääteisessä kuljetuksessa olevien oppilasmäärät ja aikataulut ovat selvillä.

”Ns. talviajan kuljetus” käsittää syysloma - talviloma –välisen ajan.

3. KOULUKULJETUSTEN JÄRJESTÄMISEN PERIAATTEET

3.1. Kuljetusmuoto

Koulukuljetukset järjestetään lukuvuosittain sivistystoimistossa ja kouluilla laadittavien reittien ja aikataulujen mukaan siten, että kaikki oppilaat, joilla on oikeus kuljetuksen saamiseen, saavat sen.

Tärkeä näkökohta on myös kuljetusten taloudellinen ja tarkoituksenmukainen järjestäminen. Koulukuljetuksissa käytetään kaikilla luokka-asteilla ensi sijassa olemassa olevaa julkista liikennettä.

Muita kuljetusmuotoja käytetään silloin, kun reitillä ei ole julkista liikennettä. Oppilas voi joutua käyttämään useita eri kuljetusmuotoja (vuoroauto ja taksi). Taksikuljetuksia ei järjestetä ovelta-ovelle –kuljetuksina, vaan oppilaat kerääntyvät pääasiassa pääteiden varrelle samalla tavoin kuin linja-autoa käyttävät oppilaat kerääntyvät linja-autopysäkeille. Kodin ja pysäkin välille ei pääsääntöisesti järjestetä kuljetuksia, jos matka on lyhyempi kuin 3 tai 5 km.

3.2. Koulumatkakustannusten korvaus huoltajalle

Oppilaan huoltajalle voidaan maksaa anomuksesta koulumatkakustannusten korvausta, jos oppilas täyttää koulukuljetusehdot ja huoltaja kuljettaa oppilasta.

Korvausta on haettava etukäteen ennen kuljetuksen aloittamista.

Korvaus maksetaan sovituksen mukaisesti, korkeintaan KELA:n korvauksen suuruisena.

- Korvaus maksetaan huoltajalle laskun perusteella jälkikäteen.
- Lasku tulee lähettää puolivuositain sivistysosastolle.

3.3. Kuljetuksen odotus

Aikatauluista johtuen oppilas voi joutua odottamaan kuljetusta aamulla ja/tai illalla. Lain mukaan oppilaan koulumatka odotusaikoinen voi kestää enintään 2,5 tuntia päivässä ja lukuvuoden alussa 13 vuotta täyttäneen oppilaan koulumatka odotuksineen voi kestää enintään 3 tuntia päivässä. Kuljetusta odottavalle oppilaalle järjestetään mahdollisuus ohjattuun toimintaan ja siitä vastaa joku koulun henkilökunnasta.

3.4. Kuormitussäädökset

Koulukuljetuksissa noudatetaan liikenneministeriön päätöstä koulu- ja päivähoitokuljetusten kuormituksesta ja turvallisuusjärjestelyistä.

3.5. Oppilaan sairastuminen koulupäivän aikana

Koululta otetaan yhteyttä huoltajaan oppilaan noutamiseksi kotiin.

4. KUINKA KOULUKULJETUSTA TAI KORVAUSTA HAETAAN

Kun esioppilaan tai 1-2-luokan oppilaan matka kunnan osoittamaan esiopetuspaikkaan on vähintään 3 km ja 3.-9. –luokan oppilaan koulumatka kunnan osoittamaan lähikouluun on vähintään 5 km, hakemusta ei tarvitse tehdä.

Muissa tapauksissa maksutonta koulukuljetusta, esim. koulumatkan vaikeuden ja rasittavuuden perusteella, haetaan aina kuljetustarpeen alkaessa, ja kuljetuksesta tehdään päätös.

Harkinnanvaraisesta kuljetuksesta jätetään hakemus joka lukuvuosi erikseen:

- päätös tehdään lukuvuodeksi kerrallaan,
- myös asiantuntijalausunnat on toimitettava joka lukuvuosi hakemuksen mukana uudelleen, elleivät lausunnot ole luonteeltaan pysyväislaatuisia ja
- erikoistapauksissa (esim. terveydelliset syyt, tietyö, kelirikko) voidaan kuljetus järjestää asiantuntijalausunnon perusteella myös lyhyemmäksi ajaksi.

Olosuhteiden muuttuessa on tehtävä uusi hakemus.

Kuljetushakemuslomakkeita saa kouluilta ja sivistysosastolta, myös kunnan kotisivuilta voi tulostaa hakemuksen.

Huoltaja täyttää kuljetushakemuksen ja toimittaa sen koululle tai sivistystoimistoon.

Koulumatkan pituus voidaan tarvittaessa tarkastaa. Sivistysjohtaja hyväksyy/hylkää hakemuksen ja päätös lähetetään tiedoksi huoltajalle.

5. KULJETUKSEN AIKANA NOUDATETTAVAA

5.1. Järjestyssäännöt

Koulun järjestyssäännöt ovat voimassa myös koulumatkan aikana.

Koulukuljetusta varten saatuja lippuja saa käyttää ainoastaan koulumatkoihin. Lippujen ohjeiden mukaista käyttöä tarkkaillaan.

Oppilaille informoidaan yksilöllisistä kuljetusaikatauluista koulun alkaessa syksyllä.

5.2. Linja-auton tai taksin kuljettaja

Kuljettaja on koulukuljetusten aikana kasvatuksesta vastaava henkilö.

Kuljetusten aikana noudatetaan kuljettajan antamia ohjeita.

Linja-auton tai taksin kuljettaja saa puuttua kuljetuksen aikana tapahtuvaan häiritsevään käytökseen tilanteen vaatimalla tavalla.

5.3. Liikenneturvallisuus

Liikenneturvallisuus on kuljetuksen aikana tärkeintä. Linja-autossa tai taksissa ei saa liikkua paikasta toiseen kuljetuksen aikana. Taksissa on pidettävä turvavyöt kiinni, samoin linja-autossa.

5.4. Oppilasta koskevat tiedot

Huoltajan tulee itse ilmoittaa taksiautoilijalle, jos oppilas esim. sairastuu, eikä tarvitse koulukyytiä. Taksiautoilijalle on hyvä ilmoittaa oppilaan terveydentilaa koskevista seikoista kuten allergioista ym., jotka saattavat vaikuttaa kuljetuksiin.

Oppilaan on oltava sovittuna aikana sovittu taksipysäkillä. Koulutaksin ei tarvitse odottaa oppilasta, jos hän myöhästyy taksipysäkiltä.

Koulutaksin aikataulussa voi olla liukumaa noin 10 minuuttia myöhempään sovittuun aikaan nähden riippuen keliolosuhteista yms.

Koulutaksi ei saa ohittaa taksipysäkkiä ennen sovittua aikaa, elleivät kaikki pysäkiltä kyytiin nousevat oppilaat ole mukana.

5.5. Urheiluvälineet

Koulutaksin kyytiin saa ottaa vain sellaisia urheiluvälineitä tai muita ylimääräisiä tavaroita, joita tarvitaan lukujärjestyksen mukaisesti esim. liikuntatunneilla tai joiden tuomisesta on muuten erikseen sovittu koulun kanssa.

Oppilaiden urheiluvälineet tulee kuljetuksen ajaksi suojata asianmukaisesti (luistimiin teräsuojukset, sukset suksipussissa tai tiiviisti yhteen sidottuina).

6. ONGELMATILANTEITA

6.1. Onnettomuus

Kunta on vakuuttanut kaikki oppilaat koulussa tai koulumatkalla tapahtuvan tapaturman varalta.

Vakuutus koskee varsinaista kouluaikaa ja koulumatkaa välittömästi koulun ja kodin välillä sekä vuosittaiseen suunnitelmaan merkittyjä opinto- ym. retkiä.

• Jos esim. menee kaverille käymään matkalla, vakuutus loppuu siihen.

Vakuutus korvaa tapaturman aiheuttamat hoitokulut, esinevahinkoja ei korvata.

Mikäli sattuu vakava liikenneonnettomuus, jossa tapahtuu henkilövahinkoja, vastaa poliisi tilanteen hallinnasta ja tiedottamisesta.

Jos sattuu vakavuusasteeltaan lievempi onnettomuus, on liikennöitsijä velvollinen tiedottamaan oppilaiden huoltajille tapahtuneesta.

6.2. Linja-auto tai taksi ei saavu pysäkille

Ajokelin ollessa erityisen huono tai muista erityisistä syistä voi joskus käydä niin, että linja-auto tai taksi ei pääse kulkemaan aikataulun mukaisesti. Liikennöitsijä on tällöin velvollinen järjestämään korvaavan kuljetuksen.

6.3.Vahinko tai ilkivalta

Huoltaja on velvollinen korvaamaan oppilaan kuljetuskalustolle aiheuttaman vahingon. Liikennöitsijä ja oppilaan huoltaja sopivat vahinkojen korvaamisesta keskenään. Kunta ei korvaa oppilaiden autoille aiheuttamia vahinkoja.

6.4. Muuta

Pääsääntöisesti taksiautoilija osoittaa oppilaalle taksipysäkin paikan, joka voi olla linja-autopysäkki, liittymä tai muu liikenteellisesti turvallinen paikka päätien varrella. Jos oppilaan huoltajalla ja taksiautoilijalla on erimielisyyttä taksipysäkin paikasta, sivistystoimisto päättää lopullisen paikan.

Mikäli kuljetuksen laatuun ei olla tyytyväisiä, mahdollinen palaute osoitetaan sivistysosastolle.

Mikäli tapahtuu vakavia rikkomuksia, kuten liikennelainsäädännön rikkomista, tulee asianosaisten ottaa suoraan yhteyttä poliisiin.

7. LIIKENNETURVALLISUUS

Kunta tekee omalta osaltaan työtä koulumatkojen turvallisuuden puolesta.

Huoltajien toivotaan huolehtivan siitä, että koulunsa aloittaville ja vanhemmillekin oppilaille opetetaan ja kerrataan vuosittain koulumatkareitti ja liikenteessä kulkeminen. Pyöräilykypärän käyttö on ehdottoman tärkeää pyöräillessä, samoin riittävien heijastimen käyttö pimeänä vuodenaikana.